

Haldarhan Destanının Dil Özellikleri

Zuhra YULDASHEVA

Özet

Özbek destancılık geleneğinde Körođlu kollarından biri olarak bilinen "Haldarhan" destanı sadece olay örgüsünün zenginliği ile değil, destanda kullanılan sözcüklerin üslup özellikleri açısından da özgün bir biçime sahip eser sayılmaktadır. Özellikle, destanda kullanılan tekrar çeşitlerinin edebi estetik ve dilbilimsel açıdan dikkate değer olduğunu vurgulamak gerekir. Genelde edebi eserlerde kullanılan kelime tekrarları üzerine birçok görev üstlenmiş olur. Bu görevlerin en önemlisi de estetik vazife sayılmaktadır. İşbu makalede tekrar çeşitleri metin bütünlüğünü oluşturan vasıtalar olarak ele alınmıştır. Tahlilde bu tür birimlerin edebi ve estetik özellikleri önemle vurgulanmıştır.

Anahtar sözcükler: fonetik tekrar, leksik ve morfolojik tekrar, yatay ve dikey tekrar, yakın mesafeli ve uzak mesafeli tekrar, halka şeklindeki tekrar, gizli tekrar

Abstract

One of the branches of Körođlu in Uzbek epic tradition known as the "Haldarhan" is a genuine work not only in terms of the richness of the plot, but also in terms of the style of the words used in the epic. In particular, the kinds of repetition are worth considering in terms of literary aesthetics and linguistics. In general, repetitions in literary works have many purposes, the most important of which is aesthetics. This article examines different kinds of repetition as means to maintain integrity of the text. In the analysis literary and aesthetic features of the given units are emphasized.

Key words: phonetic repetition, lexical and morphological repetition, horizontal and vertical repetition, close-range and long-range repetition, the ring-shaped repetition, hidden repetition.